

Naar een Vlaams gezondheidsbeleid

Lieve Van Ermen

Voorzitter Vlaams Artsen
Verbond

15 oktober 2021

Naar een Vlaams gezondheidsbeleid

- ▶ **Doelstellingen VAV** met uitgangspunten
- ▶ **Waarom** communautarisering beter is?
- ▶ **Tegenwerpingen**
- ▶ **Solidariteit**

Doelstellingen VAV

- ▶ Het ganse gezondheidsbeleid wordt best overgeheveld naar de Vlaamse en Franse Gemeenschap
- ▶ Met keuzemogelijkheden van de inwoners van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest tussen het stelsel van de Vlaamse en de Franstalige deelstaat

Uitgangspunten

▶ Grondwet (25/02/2005)

Art. 128.§ 1. De Parlementen van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap regelen, elk voor zich, bij decreet, de persoonsgebonden aangelegenheden, alsook, voor deze aangelegenheden, de samenwerking tussen de gemeenschappen en de internationale samenwerking, met inbegrip van het sluiten van verdragen.

Een wet aangenomen met de in artikel 4, laatste lid, bepaalde meerderheid, stelt deze **persoonsgebonden aangelegenheden** vast, alsook de vormen van samenwerking en de nadere regelen voor het sluiten van verdragen.

▶ **Wat is er meer persoonsgebonden dan gezondheidszorg?**

▶ Vijf Vlaamse resoluties rond staathervorming (3 maart **1999**)

Uitgangspunten

- ▶ **Coherente bevoegdheidspakketten – Resolutie**
- ▶ De **normerings-, uitvoerings- en financieringsbevoegdheid** betreffende het **volledige gezondheids- en gezinsbeleid** moeten integraal naar de **deelstaten** worden overgeheveld, dus onder meer met inbegrip van de **gezondheidszorgverzekering en de gezinsbijslagen (kostencompenserende regelingen)**.
- ▶ Daarbij moeten de inwoners van het **Brusselse Hoofdstedelijke Gewest** de **vrije keuze** bekomen om toe te treden tot het stelsel van de deelstaat Vlaanderen of van de Franstalige deelstaat, dat telkens zowel een regeling voor de inkomsten als voor de uitgaven bevat.

Omvang van de sociale zekerheid

cijfers van 2018

Gezondheidszorgen:	28 mia.
Uitkeringen arbeidsongeschiktheid:	9 mia.
Pensioenen:	42 mia.
Werkloosheid (+ tijdskrediet):	8 mia.
Gezinsbijslagen (6de staatshervorming):	6 mia.
Diversen (werkingskosten, arbeidsongevallen, beroepsziekten, sociale bijstand, zeelieden, e.a.):	11 mia.

Totaal: 104 miljard – 14 mia. = 90 mia.

Ter illustratie Vlaamse begroting: 50 mia.!

(6de staatshervorming: 8,5 mia. groeipakket, ouderen- & gezondheidszorg en arbeidsmarkt)

SZ = hoofdmoot van de federale omzet...

Andere federale bevoegdheden = 31 mia.

Waarom de overheveling nastreven?

- ▶ **Eigen klemtonen**

(verschillen)

- ▶ **Grotere efficiëntie**

(homogene bevoegdheden en politieke argumenten)

- ▶ **Responsabilisering**

(bovendien zéér grote, ondoorzichtige en onaanvaardbare geldstromen)

Eigen klemtonen... concreet:

	<u>VL</u>	<u>WAL</u>
- Contingentering		
- Globaal Medisch Dossier (% van de bev):	74 %	49 %
- Aantal groepspraktijken:	1.119	249
- Vaccinatiegraad tegen baarmoederhalskanker	91 %	50 %
- Aantal bedden/CT-scanner:	313	196
- Aantal artsen per 100.000 inwoners:	257	333
	43 % meer specialisten!	
- Ereloonsupplementen:	+ 148 %	+ 213 %
	Brussel :270 %	
- Pre-operatieve onderzoeken:		+ 50 %
- Daghospitalisatie (kijkoperaties):	+ 69 %	
- Aandeel deeltijdse werkhervatters:	68,8 %	25,5 %
Werkgelegen-/werkloosheidsgraad	74,0 / 4,3 %	62,9 / 9,5 %
Bijdragen aan SZ	65,3 %	25,7 %

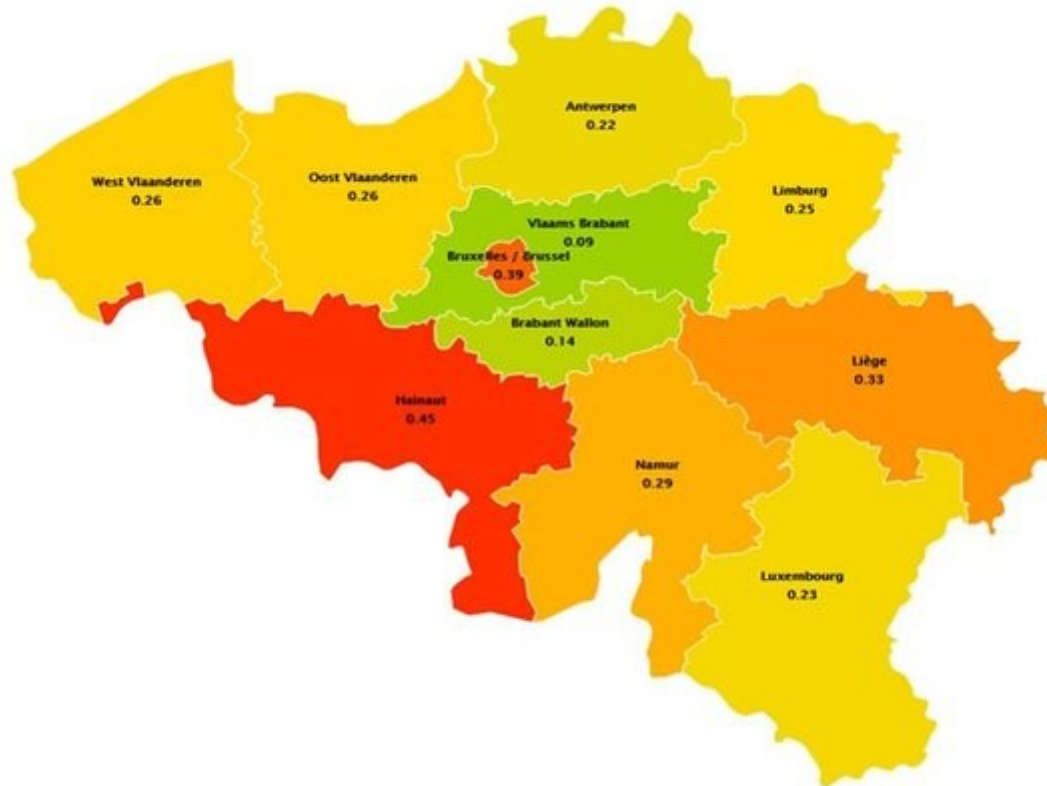
Eigen klemtonen : Verschillen... corona:

	<u>VL</u>	<u>WAL</u>	<u>Bru</u>
- Kost coronavaccin 36% duurder in Wal :	€ 53/prik	€ 72/prik	
- Vaccinatiegraad (18 plus):	90,5 %	79,1 %	64%
- Vaccinatiegraad (volledige bevolking) :	78,5 %	67,2 %	51,3%
	<small>(Scienscano 22 september 2021)</small>		
- Gevac. Medewerkers ziekenhuis:	96,5 %	83,9%	84,6%
- Gevacc. Medewerkers WZC :	93,8%	78,5%	66,9%
	<small>(Mediquality 29 september 2021)</small>		
- Overlijdens bij gehospit. Coronapat.:	16,5%	20,4%	18,8%
	<small>(De specialist 28 juli 2021)</small>		

Eigen klemtonen Covid sterfgevallen in ziekenhuizen

Décès de patients Covid dans les hôpitaux belges / Covid sterfgevallen in Belgische ziekenhuizen

Valeur moyenne du 15 mars 2020 au 15 juin 2021 / Gemiddelde waarde van 15 maart 2020 tot 15 juni 2021

Moyenne de décès de patients Covid par jour et par 100 000 habitants /
Gemiddelde aantal Covid sterfgevallen per dag en per 100 000 inwoners

Eigen klemtonen % oversterfte in steden groter dan 50.000 inwoners

Gemeente	% Oversterfte
Brugge	5,95
Oostende	7,09
Gent	7,34
Mechelen	7,45
Sint-Niklaas	8,90
Leuven	9,23
Antwerpen	11,87
Hasselt	12,01
Genk	12,87
Kortrijk	15,54
Elsene	15,78
Namen	16,41
Aalst	17,53
Doornik	17,83
Ukkel	18,67
Luik	19,21
La Louvière	20,41
Roeselare	21,04
Sint-Jans-Molenbeek	21,05
Charleroi	22,52
Schaarbeek	22,81
Jette	24,03
Moeskroen	25,18
Sint-Lambrechts-Woluwe	26,05
Verviers	27,12
Brussel	27,38
Bergen	27,86
Anderlecht	28,24
Vorst	28,95
Seraing	34,85

Oversterfte in 2020 tegenover
Gemiddelde van sterftegevallen
In 2017-2018 en 2019

Vlaanderen	
Wallonië	
Bxl	

Grotere efficiëntie

9 excellenties bevoegd voor gezondheidszorg

- ▶ 1. Federale minister van Volksgezondheid en Sociale Zaken
- ▶ 2. Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- ▶ 3. Minister van de Franse Gemeenschapsregering, bevoegd voor Gezondheid
- ▶ 4. Minister van de Franse Gemeenschapsregering, bevoegd voor Ziekenhuizen
- ▶ 5. Minister van het Waalse Gewest, bevoegd voor Gezondheid
- ▶ 6. Minister van de Duitstalige Gemeenschapsregering, bevoegd voor Gezondheid
- ▶ 7. Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor de bicommunautaire gezondheidsaspecten in Brussel
- ▶ 8. Franstalige Gemeenschapscommissie voor de unicommunautaire aspecten van het gezondheidsbeleid voor de Franstalige Brusselaars
- ▶ 9. Staatssecretaris voor Dringende Medische Hulp in de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

Ministre fédérale

Alain Maron
Ministre bruxellois francophone
(Ecolo)

Barbara Trachte
Ministre bruxelloise
francophone (Ecolo)

Christie Morreale
Ministre wallonne (PS)

Elke Van den Brandt
Ministre bruxelloise
néerlandophone (Groen)

Bénédicte Linard
Ministre du gouvernement de la
Communauté française (Ecolo)

Wouter Beke
Ministre flamand (CD&V)

Antonios Antoniadis
Ministre germanophone (SP)

Valérie Glatigny
Ministre du gouvernement de
la Communauté française (MR)

Grotere Efficiëntie

- ▶ 9 excellenties zorgt voor versnippering beleid & moeilijke samenwerking
- ▶ Vlaanderen bevoegd voor erkenning ziekenhuizen & financiering investeringen, federale overheid bevoegd voor werkingssubsidie → spaarzaam Vlaams beleid wordt niet beloond
- ▶ Ziekenhuisfinanciering is federaal, regeling tewerkstelling regionale bevoegdheid
- ▶ Waarom zouden de regio's zwaar inzetten op preventie als de winsten federaal zijn ?
- ▶ Dataverzameling : eerste lijn Vlaams, ziekenhuizen Federaal
- ▶ Vlaamse uitbreiding woonzorgcentra leidt tot federale winst door ontlasting geriatrie

Quid Efficiëntie tijdens corona ?

- ▶ Federale overheid bevoegd voor testen, regio's bevoegd voor contact tracing
- ▶ Psychiatrische ziekenhuizen worden federaal gefinancierd, de centra voor geestelijke gezondheidszorg en het beschermt wonen worden Vlaams gefinancierd (vaak samen op één campus)
 - ▶ Volg je Vlaamse of federale lockdown ?
 - ▶ Wie betaalt mondklappers (en welke ?)
 - ▶ Bezoekregeling ?
- ▶ Inzetten personeel ziekenhuizen in WZC
 - ▶ Mag dat ? Hoe verrekenen
 - ▶ Wie verantwoordelijk voor beschermingsmateriaal
 - ▶ Quid levering & verdeling testen

Responsabilisering Geldtransfers uit Vlaanderen

- ▶ Deze zijn het rechtstreeks gevolg van het verschil in werkzaamheidsgraad en dus verschillende bijdragen in fiscale inkomsten en bijdragen sociale zekerheid

Werkzaamheidsgraad (bron De Tijd 15/09/21)

Vl : 74,7% Wal 64,6% Bru 61,3 %

- ▶ Er zijn 3 klassieke kanalen van transfer
 - ▶ Via de sociale zekerheid
 - ▶ Via algemene middelen (fiscale inkomsten)
 - ▶ Via de financiering van gewesten en gemeenschappen
- ▶ Er is ook een 4de kanaal (discussie over berekeningsmethode)
 - ▶ Via afbetaling interestlasten staatsschuld

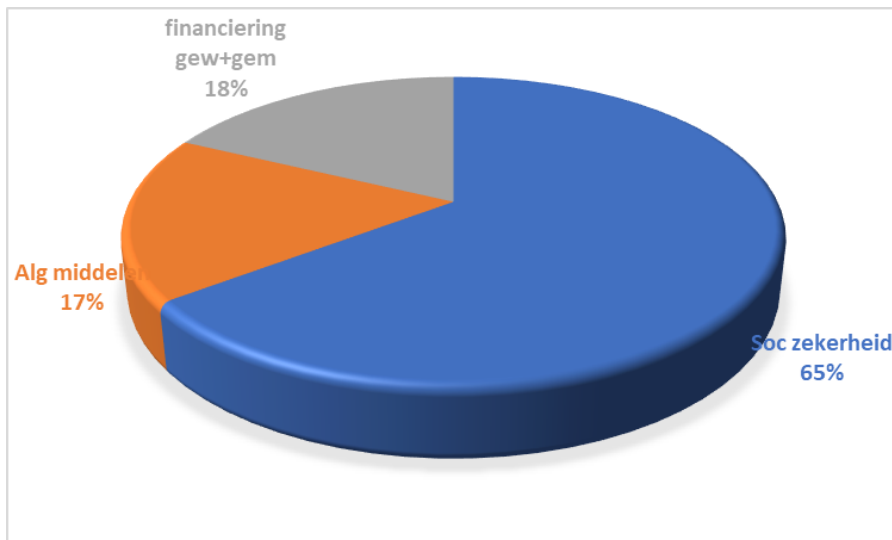
Wat is de grootte van deze transfers enkel eerste 3 kanalen

Jaar	auteur	Instit.	Bedrag (miljard euro)
2011	G. Jennes	Vives	6,167
2011	Herman Deweerdt	AK-VSZ	8,028
2012	Christophe Ernalsteen	CERPE	7,8
2016	E. Dor	IESEG	6,318
2017	H.Devillé	CEG	8,564
2019		Nat.Bank.België	6,2
2020	A.Decoster + W. Sas	KU-Leuven	6,9

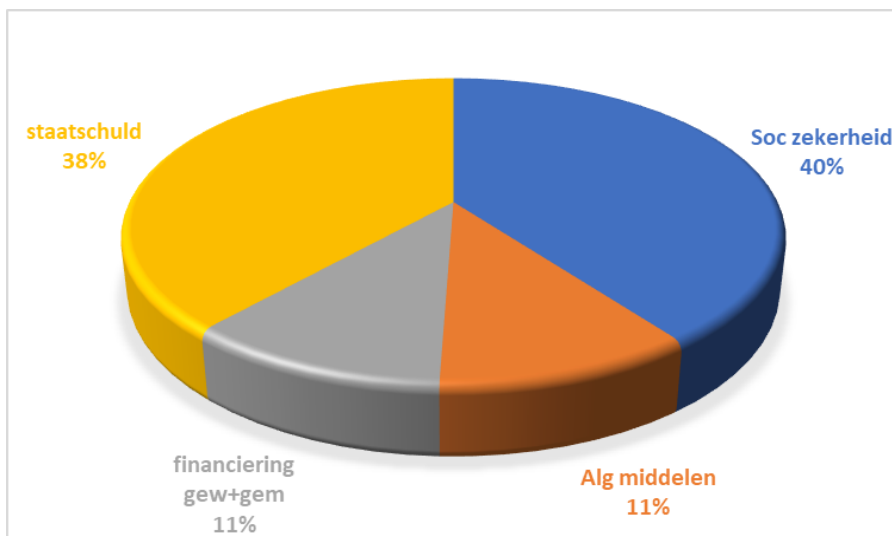
Enkel 4de kanaal (staatsschuld)

2003		In de warande	3,850
------	--	---------------	-------

Geldtransfers : opsplitsing per kanaal

3 kanalen

4 kanalen

Bron : vives 2011 + in de warande 2003

Diverse tegenwerpingen

▶ **We zijn nu al zo klein!**

12 lidstaten van de 27 in de Europese Unie zijn kleiner dan Vlaanderen:

Denemarken, Finland, Slowakije, Ierland, Kroatië, Litouwen, Slovenië, Letland, Estland, Cyprus, Luxemburg en Malta.

7 EU-landen zijn zelfs kleiner dan Wallonië.

▶ **Quid met Brussel?**

Als er politieke wil is, kan dit opgelost worden (bv. **gemeenschapskeuze** m.b.t. Vlaamse sociale bescherming / onderwijs).

Brussel is ook de Vlaamse hoofdstad.

▶ **Vroeger en later... Vlaanderen afhankelijk?**

Mythe van de omgekeerde transfer.-

Solidariteit

- ▶ **Interpersoonlijke:** automatisch en onvoorwaardelijk binnen een samenleving die zelfde waarden, normen en ethiek deelt
- ▶ **Interregionale/interstatelijk:** transparant, resultaatgericht, omkeerbaar, maar veronderstelt ook loyaliteit van de ontvanger

- ▶ **Frappante vergelijking ter info:**

Vlaamse solidariteit met Wallonië (& Brussel): **6 %** BRP (50j)

West-Duitse solidariteit met Oost-Duitsland: **4 %** BRP (25j)

Solidariteit met de volgende generatie(s)

Sociaal zwakkeren binnen Vlaanderen (wachtlijsten)?

Besluit

- ▶ Tot nu toe is slechts 13,4% van het RIZIV budget overgeheveld, deels naar de gemeenschappen, deels naar de gewesten
- ▶ Dit ging helaas gepaard met incoherente bevoegdheidspakketten
- ▶ VAV staat voor communautarisering van de volledige gezondheidszorg met keuzemogelijkheid van de **inwoners van Brussel tussen het stelsel** van de Vlaamse en Franstalige deelstaat
- ▶ De coronapandemie bracht bijkomende Vlaamse-Waalse klemtoonverschillen aan het licht die pleiten voor een eigen beleid. Doch er is geen tegenspraak tussen een Vlaams gezondheidsbeleid en samenwerking bij een pandemie